2012. március 12., hétfő • LXX. évfolyam • 61/2. szám, 20 oldal • Budapesti kiadás • 200 forint, előfizetőknek 141 forint • www.nol.hu

NÉPSZABADSÁG

Fico tarolt, a jobboldal pedig vereséget szenvedett a szlovákiai választáson

- Megvan az abszolút többség, a Smer egyedül is kormányozhat.
- A Híd-Most megint bejutott, az MKP megint kimaradt. **Az ügy →4**

ELIO DI RUPO MAGÁNÉLETE MA MÁR NEM BESZÉDTÉMA

Arcok →20

Bíróságok Már írják ki a pályázatokat a kényszernyugdíjazottak helyére

Kész helyzet ítélet előtt

Nincs idő álldogálni. Még az Alkotmánybíróság és az Európai Unió döntése előtt ki akarják nevezni az új bírókat FOTÓ: KURUCZ ÁRPÁD

Lencsés Károly

Több mint negyven bírói álláshelyre írtak ki pályázatot a közelmúltban, a létszám feltöltésével tehát nem várják meg az Európai Unió által a kényszernyugdíjazás miatt kezdeményezett kötelezettségszegési eljárás befejezését és az Alkotmánybíróság (AB) döntését. (Úgy tudjuk, az utóbbi testület már határozott a kényszernyugdíj miatt benyújtott alkotmányjogi panasz befogadásáról.) A státusok jelentős része azért üresedik meg, mert a bírói nyugdíjkorhatár kötelező, szinte azonnali és radikális csökkentése miatt az idén számos bírónak kell távoznia.

Nincs idő arra, hogy megvárják a kötelezettségszegési vagy az alkotmánybírósági eljárás végét, mert akkor beosztott bírói és vezetői posztok sora évekig betöltetlen maradna – érvelnek bírósági források. Az Országos Bírósági Hivatal adatai szerint június 30-án 180 fő megy nyugdíjba, és az év végéig további 42-en távoznak, az idén összesen 236 bírót érint a kényszernyugdíjazás. Ha az ő helyüket nem töltenék be, elnök, illetve elnökhelyettes nélkül maradna egy ítélőtábla, több törvényszék – korábban megyei bíróság –, emellett számos más bírósági vezetői és beosztotti poszt is megüresedne. A sors fintora, hogy a most nyugdíjazottak közül többek vezetői megbízatását – bár a nyugdíjrendszer változásáról már akkor hallani lehetett – tavaly erősítették meg újabb hat évre.

A kötelezettségszegési és az alkotmánybírósági eljárásban is azt kell vizsgálni: diszkriminatív-e, hogy a bírákat a mindenkori öregségi nyugdíjkorhatár elérésekor – ez most 62 év, ami tíz esztendő alatt 65-re emelkedik – a törvény erejénél fogva megfosztják bírói tisztségüktől? A közszolgálatban viszont a felső korhatár továbbra is hetven év marad, más foglalkozási ágaknál pedig egyáltalán nincs ilyen automatizmus. Egy nagykövet, egy ügyvéd vagy a versenyszférában egy alkalmazott tehát elvileg akár százévesen is a helyén maradhat. Nincs meghatározva olyan életkor, amely feltétlenül állásvesztéssel járna, mert a nyugdíj igénybevétele nem kötelezettség, hanem csupán jog.

Felvetődik: elfogadható-e az életkoron alapuló megkülönböztetés a bírói karon belül, hiszen aki már betöltötte a 62. évét, annak az idén távoznia kell, míg az 55 évnél fiatalabbak 65 éves korukig maradhatnak bírák. Aggályos lehet az is, hogy a bíráknak nem biztosítottak felkészülési időt az átállásra, mert a nyugdíjkorhatár hetvenről 62-re történő csökkentése súlyos egzisztenciális gondokat is okozhat. Bárhogyan döntsenek is a sorsukról, nincs visszaút, mert a menesztett bírák helyét addig biztosan betöltik.

A közelmúltban a bírósági hivatal vezetője 129 bírói hely sorsáról döntött. Ezek közül 23 státust áthelyezéssel töltenek be, 106 esetben pedig az elnök kezdeményezte a pályázók bírói kinevezését az államfőnél. Az álláshelyekre egyébként összesen 657-en jelentkeztek – a pályázók hetven százaléka bírósági titkárként dolgozik –, s a hivatalvezető mindössze nyolc esetben tért el az érintett bírói tanácsok által felállított sorrendtől. Hat alkalommal – a bíróság elnökével egyetértésben – a külső pályázóval szemben belső embert, tehát titkárt támogatott, egy esetben összeférhetetlenségi ok miatt változtatott, egy ügyről pedig nem kaptunk tájékoztatást.

Ezeket a pályázatokat azonban még tavaly, a bírósági eljárások gyorsítását célzó csomag parlamenti elfogadása után írták ki. A cél tehát ebben az esetben nem az idén nyugdíjazandó bírák helyének, hanem az üres, illetve részben új státusoknak a betöltése volt. Csaknem hatvan helyet a fővárosban és Pest megyében, tehát a legnagyobb ügyforgalmú bíróságokon hirdettek meg. A jelentkezési határidő pedig már tavaly december 15-én lejárt.

A magyar igazságszolgáltatás átalakításáról ír a *The New York Times* internetes oldalán *Kim Lane Scheppele*, a Princeton Egyetem professzora. Megállapítja: teljhatalmú „cárként" uralkodik a bírák felett *Handó Tünde*, és „Magyarország nem tudja garantálni, hogy a bírók függetlenek maradnak". A szakértő szerint „Magyarország nem vár arra, hogy Európa engedélyt adjon az új igazságszolgáltatási rend gyakorlati alkalmazására. A Fidesz-kormány gyorsan cselekszik, hogy megszilárdítsa az alkotmányos forradalmát", és hamarosan olyannyira bebetonozza a rendszert, hogy „Európának (vagy egy következő magyar kormánynak) nagyon nehéz lesz megváltoztatnia".

ÖTÖDIK HASÁB

Bajusz

Az amerikai siketek jelnyelvében egy bajuszpödrő mozdulat jelenti a magyart, de már nem sokáig, mert a jelnyelv is változik, előbb-utóbb nyilván az elmebetegségre utaló gesztus lesz, amiből a tengerentúli hallássérülteknek beugrik majd a Hungary. Az Echo Tévének nyilatkozó Kövér László dús arcszőrzete mögül is olyan szavak tolultak föl szombat este, hogy szenvedélyes lélekgyógyász a tíz ujját megnyalta volna. És nem is csupán akkor, amikor a Kanadába emigrált Kertész Ákosnak javasolt orvosi segítséget, mivel az idősödő ember „szemlátomást nem tud tájékozódni".

Megesik ez fiatalabbal is, hogy messzebb ne keresgéljünk, itt van rögtön a házelnök, aki szerint demokráciadeficit van Magyarországon, az emberek még nem érzik magukénak, nem tudják aktivitásukkal kitölteni a demokráciát, egyelőre csak inkább „elszenvedik az általuk megválasztottak döntéseit". Nyilván nem járt szombat délután az Országház környékén, mert akkor láthatta volna, hogy a nép egy tízezres szelete azért már megpróbálja aktivitásával kitölteni a kereteket, és egyáltalán nem szíveli a nevében hozott politikusi döntéseket, tehát bizonyos értelemben megérkezett a demokrácia: alul már gyakorolják, most még fölül kéne megpróbálni.

Persze nem könnyű, nincs minta: „szó sincs semmiféle olyan modellről, olyanfajta színvonalról, amihez nekünk föl kéne zárkózni", ellenben „mi is tudunk érvényes gondolatokat adni a kicsit a jólétbe beleőrült Nyugat-Európának". A beszólás nyilván javítja majd az Európában rólunk kialakult képet: végre valaki, aki még nem őrült bele a jólétbe...

Érdemes felfigyelni rá, hogy az interjúban kétszer is felbukkan a mások elmeállapotáért való aggodalom. Ez a tudat alatti félelem kifejeződése lehet. A bajuszvágó ollótól vagy mástól. *(A szerk.)*

Vélemény

Osztály? Vigyázz!

A középosztály ereje éppen arra kell, hogy elbírja a közterheket – állítja Révész Sándor. **→11**

Bébi, ne bánts!

Hargitai Miklós elmélyült az év eleji demonstrációs szezon elemzésében. **→11**

Hoffmann Rózsa szerint semmi sem veszélyezteti a felsőoktatást

Az oktatási államtitkár sajátos szemszögből közelíti a felsőoktatást. Állítja, nincs tandíj, csak a finanszírozás miténtje változott meg, különben is válság van, így most erre telik. **→6**

Plázastop, de hogy vajon mi alapján döntenek, az nem nyilvános

A 23 kérelemből eddig hármat elutasított, hetet támogatott a plázastopbizottság. A döntést szabályozó rendeletben nincs garancia arra, hogy ne politikai határozat szülessen. **→9**

KRASZNAHORKA FEKETE NAPJA

Dohányzó kiskamaszok okozhatták a hétvégi tüzet a krasznahorkai várban. A tűzoltóknak sikerült meggátolniuk Szlovákia egyik legértékesebb műemlékének teljes megsemmisülését. Az épületet már ebben az évben szeretnék felújítani a szlovák hatóságok. **→8**

FOTÓ: MTI/TASR – FRANTISEK IVAN